

entrevista

M.A. Riera

“Les novel·les existeixen per elles mateixes.
L'autor el que fa és descobrir-les”

Vicenç Llorca

Amb la novel·la *Illa Flaubert* (Ed. Destino), l'autor manacorí Miquel Àngel Riera aconseguia el Josep Pla d'enguany confirmant una línia ascendent en la seva narrativa després de l'atorgament del Premi Nacional de Literatura Catalana l'any 87 per *Els déus inaccessibles*. L'obra, que planteja la recerca de la soledat en la lluita contra el temps davant el descobriment de la mort per part del protagonista, transcorre en una illa deserta que acaba prenent el nom de l'escriptor francès.

—La insularitat, tan important en la seva novel·lística, apareix plenament focalitzada en el seu darrer llibre. ¿Per què l'illa dins la seva obra?

—Potser perquè des de sempre l'illa ha tingut un sentit màgic i un aire de paradís a l'abast. En aquesta línia potser es produeix la motivació que fa que el protagonista del meu llibre esculli de viure en un illot que encara multiplica aquest condicionament de lloc mític per la seva condició tan migra.

—La referència a Flaubert és una altra de les constants de la seva obra. ¿A què es deu aquesta insistència?

—La veritat és que la crítica ha parlat molt d'un món proustià a la meua obra i, en canvi, no ha parlat

mai d'un món flaubertià fins ara. Jo de Flaubert admir, a part dels resultats, una cosa que per a mi és fonamental: un sentit de disciplina heroica i un sentit d'humilitat davant el fenomen creatiu utilitzant la paraula. Flaubert, que va ser intensament escriptor al llarg de tota la seva vida, va acabar, però, essent-ho d'uns pocs llibres: tenia molt dubtes quant als resultats que anava obtenint i tornava damunt d'ells i repetia una i altra vegada no només una frase, sinó una paraula fins que trobava aquella que tenia la sonoritat i l'expressivitat que volia que tingués. Aquesta actitud de respecte i humilitat la comparteixo totalment i fa que senti una devoció extraordinària pel taller, diguem, de Flaubert, a part que també m'agraden molt els seus resultats.

—Dins l'obra, l'illa de Lleona passa a dir-se *Illa Flaubert*. ¿Què el va dur a convertir aquest topònim en títol de l'obra?

—El títol deriva del protagonista, un ex-professor de literatura que entre les seves passions literàries hi ha la de Flaubert, quan, tot intentant una gestió de cara a posseir d'una forma documentada l'illa on ha anat a viure, es veu abocat al fracàs. Llavors, recorda una anècdota de la qual parla Flaubert en les seves cartes del *Viatge a Orient* que li fa canviar la seva

situació mental fins al punt de capgirar les possibilitats, i aconsegueix un èxit amb aquesta gestió que duia a terme. I ell, gràcies a això i abundant sempre dins aquesta línia admirativa que sent per Flaubert, decideix pel seu gust particular canviar el nom d'Illa Lleona pel d'Illa Flaubert.

—Deixant de banda actituds i decorativismes, ¿hi podem recer car una simbologia flaubertiana?

—No hem d'oblidar que tota aquesta presència del món de Flaubert a la meua novel·la és atribuïble més a les reaccions particulars del meu protagonista que a mi mateix. Jo comparteixo la seva passió literària per Flaubert, però tot aquest anecdotari pel qual, per exemple, anomena la seva barca *salammbò*, és, en definitiva, un caprici personal d'ell que jo no sé si tindria si a la vida tingués ocasió de fer-ho. Amb això, deixo que els meus personatges actuïn amb una absoluta llibertat. Jo som simplement un espectador atent d'allò que fan.

—Llavors, ¿les novel·les les fan els personatges?

—Jo diria que no les fan ja els personatges, sinó que són anteriors als personatges. Tinc una idea ben clara que les novel·les existeixen per elles mateixes i l'autor el que fa és descobrir-les. Per tant, el mèrit de l'autor

MIQUEL ANGLARILL

Miquel Àngel Riera ha rebut el premi Josep Pla d'aquest any

consistirà a ser prou perspicaç per saber on existeix una novel·la i saber de dir tot un material confús que se li posa a l'abast, saber triar aquells elements que estan vinculats entre si i eliminar aquells altres que no pertanyin a aquella història. Potser és fer una mica de literatura entorn de la literatura, però en mi funciona així.

L'experiència d'escriure una novel·la l'he feta en un pla suïcida, sense saber en absolut cap a on anava. Ara bé, sempre he tingut molt clar que vull únicament parlar de coses que siguin des de mi veritat.

—En el protagonista es pro-

passa a la pàgina següent

EDICIONS DESTINO

L'Àncora

MIQUEL ÀNGEL RIERA
Illa Flaubert
(Premi Josep Pla 1990)

GERALD BRENAN
Una vida pròpia

Grans Llibres Il·lustrats

XAVIER HERNÁNDEZ
PILAR COMES
JORDI BALLONGA
Barmi

La formació d'una ciutat mediterrània a través
de la història

Infantil Il·lustrat

RICARDO ALCÁNTARA
"GUSTI"
Carn i Ungla
(Premi Apelles Mestres 1990)

ASUN BALZOLA